

суспільства. Важливим при цьому є започаткований з 2005 року комплексний систематичний аналіз діяльності державних органів та їх апарату, спрямований на підвищення ефективності виконання податковою службою завдань і функцій держави, результати якого з урахуванням громадської думки використовуються для удосконалення функціональної та організаційної структури податкових органів, їх діяльності.

Отже, можемо зробити висновок, що процеси реорганізації та оптимізації в структурних підрозділах ДФС значно покращили процеси адміністрування податкових платежів, сприяли налагодженню дії електронних сервісів, полегшенню інформаційного обміну та спрощенню контрольних функцій. При цьому спостерігається нестабільність чинного законодавства, необхідність постійного контролю з боку платників податків за внесенням змін, що ускладнює роботу у сфері оподаткування. Тому перш ніж робити будь-які кроки щодо змін у законодавстві, реорганізації ДФС і т.д. необхідно проводити всеукраїнське громадське обговорення доцільності таких змін. Зрозумілість і прогнозованість в діях для громадян і бізнесу – це запорука довіри і розуміння.

Волошин В.О.

студент групи АДМз-51,

наук. керівник: к.е.н., доцент кафедри Лаврів Л.А.

АДАПТАЦІЯ СИСТЕМИ ПЛАНУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДО ЗМІН ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Сполучною ланкою між бажаними успіхами і реальною дійсністю організації є система планування. Система планування організації охоплює всі напрями її господарської діяльності на різні проміжки часу, де взаємоузгоджуються між собою та перебувають у тісному взаємозв'язку усі види цілей та планів організації, зокрема: перспективні і поточні, стратегічні, тактичні і оперативні тощо. У процесі формування системи планування на підприємстві слід виходити з того, що завдання планування полягає, насамперед, у підвищенні ефективності діяльності завдяки цілеорієнтації та координації всіх управлінських процесів, виявленню і попередженню ризиків, забезпеченню гнучкості й адаптованості в умовах змін. У цьому контексті для підприємства набуває гострої актуальності питання адаптації системи планування до динамічних змін

середовища.

Адаптація системи планування діяльності організації до динамічного середовища – це безперервний процес, який ґрунтується на перманентному аналізі середовища діяльності організації, оцінюванні результатів діяльності та перегляді стратегій і уточненні планів.

Адаптація планів може розглядатись як один із елементів імплементації стратегічного підходу в управління діяльністю підприємства, у рамках якого вирішуються такі основні завдання: розподіл ресурсів; адаптування до зовнішнього середовища; внутрішня координація; організаційний прогноз [1, с. 150]. Оскільки у ході реалізації системи планів підприємства часто виникає ряд проблем, обумовлених змінами середовища і їх впливом на виробничо-господарську діяльність, необхідно дотримуватись наступних принципів: 1) принцип взаємозв'язку етапів формування стратегії із етапом її реалізації – означає, що результат застосування вибраної стратегії буде залежати і від методичного підходу, який застосовувався в процесі формування стратегії; 2) інтеграція розробленої стратегії відповідно до структурних ланок і напрямів діяльності, у рамках якої її передбачається реалізувати, тобто між потенціалом підприємства і вибраною стратегією повинен встановлюватися стан динамічної рівноваги, а не безперечна прийнятність одного іншим; 3) наявність точної і своєчасної інформації, адекватної проблемам, які вирішуються при досягненні стратегічних пріоритетів. Реалізація будь-якої стратегії потребує виконання визначених тактичних рішень у відносно короткі періоди часу, тому розроблення стратегії має підкріплюватися тактичним плануванням, яке забезпечує послідовне досягнення стратегічних цілей. Після завершення розробки планів за окремими напрямками проводиться аналіз і виявлення невідповідностей, коректування, аналіз внутрішніх даних підприємства за попередні періоди часу у вигляді табличних даних стратегічних показників [1, с. 153]. Таким чином, адаптація цілей та планів діяльності підприємства до динамічних змін середовища виступає передумовою ефективності усієї системи планування.

Суть управління адаптаційними процесами полягає в цілеспрямованих змінах параметрів і структури об'єкта, шляхом вибору алгоритму адаптації, який реалізується в розрізі ієрархічних рівнів управління об'єкта, що адаптується. Адаптуючи модель Р. Майлса, Ч. Сноу [2] до системи планування діяльності

підприємства, можна сформувати певну ієрархічну структуру процесу адаптації системи планування до змін зовнішнього середовища, елементами якої виступають: 1) адаптація вихідних параметрів системи планування – перший щабель адаптаційного процесу, пов'язаний із пристосуванням до середовища системи планування діяльності підприємства. Такий вид адаптації особливо необхідний в умовах втрати актуальності системи планів у зв'язку із змінами у ринковому середовищі, тому відновленням їх параметрів може відбутися через адаптацію; 2) структурна адаптація – цей рівень адаптаційного процесу використовується тоді, коли шляхом корекції параметрів (підсистем планування підприємства) неможливо досягнути ефективної адаптації підприємства. Якщо в процесі розвитку підприємства його структура змінюється, і така ситуація постійно повторюється, то в такому випадку застосовують адаптацію структури підприємства; 3) адаптація об'єкта – у тому випадку, коли адаптація вихідних параметрів і структурна адаптація не в змозі підвищити ефективність системи планування діяльності підприємства, потрібно адаптувати об'єкт управління в цілому. Вибір оптимального варіанта об'єкта в процесі управління ним і становить суть адаптації на даному етапі; 4) адаптація цілей управління – цей рівень адаптації використовується в ситуаціях, коли всі вищезгадані рівні не привели до покращення результатів господарювання. У такому випадку підприємство повинно визначити новий спектр цілей функціонування. В результаті адаптації цілей змінюються потреби підприємства, які досягаються шляхом реалізації нових алгоритмів адаптації. Усі рівні означені адаптації використовуються з однією метою – досягнути поставлених підприємством цілей господарювання. Чітка ієрархія рівнів адаптації визначає застосування кожного наступного рівня тільки в тому випадку, коли нижчестоящі рівні не розв'язали поставлених перед процесом адаптації завдань.

Література:

1. Квасній Л. Г. Теоретичні аспекти стратегічного управління підприємствами в умовах ринкової економіки / Л. Г. Квасній // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України. – 2008. – Вип. 18.9. – С.148-154.
2. Miles E. Raymond, Snow C. Charles Organizational Strategy, Structure and Process. – McGraw-Hill, 1978.

Попович Т.М., к.е.н., доцент,
Тернопільський національний економічний університет.

ТЕНДЕНЦІ СТРУКТУРНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НАЦІОНАЛЬНОГО ТА РЕГІОНАЛЬНОГО СПОЖИВЧОГО РИНКУ

Депресивний стан національної економіки, глобалізаційні процеси, наявність проблем політичної системи, відсутність чіткої концепції розвитку внутрішнього ринку країни, суперечності законодавства, неадекватне застосування економічних інструментів щодо вирішення поточних економічних проблем, високий рівень корумпованості управлінських структур на всіх рівнях стримують розвиток цивілізованого і конкурентного споживчого ринку, негативно впливають на процес його трансформації, що, у свою чергу, призводить до структурних деформацій, нестабільності та посилює соціальну напругу в суспільстві.

Завдання підтримки ринкової конкуренції споживчого ринку, забезпечення його динамічного розвитку та усунення дисбалансів є пріоритетними в реалізації соціально-економічної держави. Це зумовлено тим, що такий ринок, як найвагоміший елемент внутрішнього ринку, за своїм призначенням виконує важливі функції життєзабезпечення громадян, є джерелом поліпшення їх добробуту та узагальнюючим індикатором стану економіки, виступає дієвим механізмом урівноваження ключових інтересів виробника і базових потреб споживача. Як невід'ємна складова економічної системи, що забезпечує ефективний взаємозв'язок виробництва і споживання, споживчий ринок дозволяє об'єктивно оцінювати її динаміку, впливати на структуру, детермінувати зміни, визначати пріоритети розвитку на основі урахування специфіки регіону та його особливостей. Водночас, будь-які трансформаційні зрушення в структурі національної економіки, застосування тих чи інших регулятивних впливів на ринкові процеси, прямо відображаються на загальних тенденціях розвитку такого ринку, стані його кон'юнктури, ступеню збалансування споживчих потреб та рівнях доступності товарів для різних верств населення.

Регіональний споживчий ринок слід розглядати як цілісну територіально відособлену систему соціально-економічних відносин щодо виробництва обміну, розподілу і споживання товарів і послуг, функціонування якої обумовлено специфікою дії регіональних